„ЗАСТАВА“ излази редовно: трећом, петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — к.
на по године . . . . . 7 ф. — к.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 к.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 к.
За Србију (у злату)
на годину 32 дин., на пола године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ЛИСТ целокупне српске народне слободоумне странке.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте овакових ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 94. У Новом Саду у петак 22. јуна 1890. ГОДИНА XXV.

Позив на претплату.

Крајем овог месеца истиче претплата на „Заставу“ онима, који су се претплатили на другу четврт, те овим сада отварамо претплату на трећу четврт.

Ми указујемо на свој дојакошњи рад, и уздамо се, да ће нас тај рад најбоље препоручити. „Застава“ ће се, као што се по себи разуме, и надаље лепршати у слободоумном табору нашег народа, на бедему народносном, автономном и напредном. Напомињемо још само то, да смо се постарали, да „Застава“ и на даље буде извештавана не само о догађајима у нашој отачбини, него и из свију српских и словенских крајева, а учинићемо све могућно, да круг „Заставиних“ сарадника још проширимо.

Цена је „Застави“ обележена на челу листа.

Обраћамо се на своје начелне пријатеље, да нас својски помогну и у скупљању претплатника.

Овом приликом им и опет обраћамо пажњу на бројеве „Заставине“ од петка. Ти су бројеви удешени за најшире кругове, а нарочита претплата стаје на њих 3 фор. годишње.

У Новом Саду, 15. јуна 1890.

Уредништво „Заставе.“

ДОШЛЕ МУ ЛУТКЕ . . .

Може се рећи, да су бившем српском краљу, сада српском „грађанину“, опет дошле лутке. Наспело му је, да после бурних ноћи, што их је провео по разним париским салонима у теревенкама, протера мало политику, свој стари занат, да пркоси народу и његовој влади у Србији. И бивши краљ Милан отпочео је свој прљав и гадан посао; отпочео је да рови и подмеће, отпочео је са сплеткама и денунцијацијама У данашњем свом положају он и не може ништа друго радити, до ли само да говори, али је значајно, да може и то чинити. Да затвара и убија, то не може више, дакле остаје му само језик и грло. Но, као што рекосмо, и то је значајно. Хтео би још да уједа, али не може. Но доста је, да човек нешто хоће.

Заиста се човек мора чудити таквој дрскости. Место да је после толиких чуда и покора, што их је починио, миран, он сме да још прети. Ко ту да не посумња и не помисли, да бивши краљ Милан није баш при најчистијој свести. Горе се владавине не може замислити од оне његове, и он се ипак усуђује, да говори, како данас Србија срља у пропаст, како се данас Србијом не управља добро. Није могућно, да бивши краљ Милан говори тако при чистој свести. Не. Он то говори, кад се у њему узрује крв, у оним часовима, кад човек уме да је најдрзовитији, а то је, кад у највећем степену почне да дејствује пиће Но има људи, који, кад се умире и стишају, кад дођу к себи, хоће и да се поврате, да заборавe на оно, што су у нетрезвеном стању говорили, па чак и да се покају за то. Али бивши краљ Милан није такав човек. Може се рећи, да се у њега свака крупнија мисао зачела у нетрезвеном стању и онда он ту мисао није напуштао, него је тежио и да је оствари. Он је због тога и починио толика зла, док је владао. У трезвеном и свесном човеку и не могу се стварати мисли за онаква зла.

И сада је зачела у њега мисао, да отпочне против данашње радикалне владе, покрај масне вечере и доброга вина, којим га почастише професори велике школе београдске на вечери, коју приредише као на завршетку школске године. Том је приликом бивши краљ Милан много рекао, рекао је оно, што би се њему најмање приличило да говори и на шта би он најмање права имао да говори.

Јесте, бившем краљу Милану дошле су лутке: он хоће нешто. Да ли би требало, да се припази мало на њега? Свакако је данашња влада према њему на опрезу; иначе, кад не би то била, она не би вршила своју дужност. Бивши краљ Милан, и ако није више краљ, и ако нема више моћи и снаге, ипак може више да учини, него ма који други српски грађанин. То треба имати на уму, па за то према њему треба и више опрезности показати, него према ком другом грађанину А према њему треба поступати као према грађанину српском; кад он као грађанин хоће да тера политику, нека та политика, као једног обичног грађанина нађе и отпора, ако та политика не смера добру, ако је може бити од штете по земљу и народ. Међутим је бивши краљ Милан владао на грдну штету народа и земље, а сада говори и тврди, да је онако добро било, а ово, што се данас ради у Србији, да не ваља. То значи, да би он хтео, старо доба да поврати, а према сваком, који то хоће, требало би најстрожије мере да се употребе. Дужност је српске владе, да такве мере према бившем краљу Милану употреби.

Очигледно је, да бивши краљ Милан не смера на добро. Кад је тако, онда у интересу краљевине Србије, у интересу српскога народа, треба у корен убити његову најновију замисао. Наде је, да српска влада не ће пропустити, да грађанин Милан олако прође са последњег му говора на банкету професора велике школе у Београду. Није само дужност српске владе, него је бивши краљ Милан у пуној мери заслужио, да се према њему најстрожије поступа. Доста је он нереда и недела починио, кад је био у моћи, не треба му дати сада ни да може помислити, да продужи свој посао.

Шта се ради у Босни и Херцеговини.

Вадимо ова места из једног дописа из Херцеговине, да се види како власти поступају са овдашњим народом.

„У месецу марту ове године, један католик (који је дошао као прости војник у време окупације) и то Јозеф Полц, који се налази без икаквог занимања сада у Требињу у Херцеговини, по наговору неких његових старешина (који му тајну плаћу дају), одвео је једну православну девојку и то: Стоју малолетну кћер покојног Митра Тасовца из села Требиова, котара требињског у Дубровник, и на новчано обећање и удадбу за некога богатога момка католика, те исту у цркви св. Николе у римокатоличку веру преобратио, без знања православног свештеника или макар кога од њенога рода. Кад се доцније прочуло за ово гадно дело, упитао је православни свештеник Сава Пјешчић требињскога престојника г. Михаила Рукавину: да ли он зна за то дело? а исти је одговорио: да не зна ништа о томе, нити да га се то тиче. Речена Стоја била је пре поласка у Дубровник код Рукавине са Полцом, те о истој ствари говорила, које ће и она сама посведочити.“ Дописник на ово надовезује:

„У априлу т. г. донесе финанцијални стражар Игњац Вигњевић једну „повивницу“ од стране финанцијалног комесара у Требињу Сави Петковићу, који је тада издавао храну војницима, као заступник браће Шеховића, и то у 4 и по сата после подне. По истој позивници морао је Петковић у 4 сата истога дана бити у канцеларији комесаровој, па почем је време са по сата било прошло, то Петковић није хтео исту примити говорећи: „на ову позивницу не могу доћи јер је прошло време“. На то му рече финанц: „да по сату г. комесара нема још ни 4 сата.“ Петковић је тада упитао присутног Ахмеда-Шеховића и Смаја-Бабовића општинског редара „колико је сада сати?“ Обадвојица погледаше у своје сатове и рекоше: да је сада 4 и по сата. На то Петковић рече финанцима: „кажите ви вашему комесару нека свеже свој сат мачку на реп да се са њим игра, јер му не ваља; а позивницу нека ми пошаље другу, која ће гласити на оно време, које ће тек доћи, иначе и без позивнице ја ћу доћи чим издам храну војницима, и то око 5 сати“ — које је и учинио. Ово је финанц казао своме комесару, те се исти нашао увређен и тужио Петковића престојнику г. Михаилу Рукавини (Србождеру), као политичкој области за увреду части. Рукавина је ту тужбу примио и осудио Петковића на 6 дана затвора, а да не може за то припадајућу глобу платити; шта више издата му је писмена пресуда, а у њој није наведен ни један законски параграф, по којем је суђено, те у истој наређено: да од окружне области мостарске не сме старијој власти тужити се. Петковић је тужбу (уток) послао у Мостар, коју је барон Бенко одбио и осуду престојника Рукавине потврдио, и Петковић је морао на темељу њему издатог броја 3745. пол. од Рукавине 20-ог маја 1890. доћи у затвор, али није хтео то претрпити, те нешто због тога а нешто због других насиља, него је пребегао у границу црногорску.“

Дописник на ово примећује: „Јасно се види из овога поступка, да чиновници у Босни и Херцеговини упоређују своју част према својим сатовима, те ако је сат добар и част је добра, а ако сат стане, онда због ваша части. Та зар смо ми криви што ви као чиновници не вршите своју дужност, и зар за ваше погрешке да народ страда? Или се уздате да ће вас извући оне хиљаде за ваше шпијоне одређене, којима сте се послужили 8. маја т. г. пославши Заима у Црну

ЛИСТАК.

„ЛУДИ ЕНГЛЕЗ“.

(Слика из босанског устанка.)

Тако су наши усташи прозвали нашег великог пријатеља, енглеског научењака и новинара Џона Артура Еванса.

Кад је устанак у Босни букнуо, појавиле су се најпре у Славонији, а после у Хрватској и Далмацији двије енглеске госпођице: Ирбијева и Џонстонова које су отпочеле да као добротворење, потпомажу босанску сирочад и народ, који је испред турског беснила пребегао у Славонију, Хрватску, Лику, Крбаву и у Далмацију.

Оне су најпре у Славонији отвориле многе школе, у које су примале босанску децу и нашле учитеље да децу уче.

Као што свугде има пакостних људи, који свачије добре намере и добра дела критикују и сумњиче, нашло се и тада таквих, који су племените намере госпођице Ирбијеве и Џонстонове сумњичили и подметали им оно, што није истина.

Хрватска влада у Загребу попреко је гледала на те школе, у којима се искључиво српски учило, и у којима су православни српски свештеници веронаук предавали. Хрватској влади није било ни то по вољи, што су Ирбијева и Џонстонова за своје помоћнике и надзорнике тих школа узеле људе који се и њој и многим Хрватима не свиђаху. Пера Деспотовић и Димитрије Јосић вису им били пријатне личности, нити им је њихово Српство у рачун ишло. Госпођице Ирбијева и Џонстонова нису биле католичке ни православне вере, али више су волели православну него католичку веру, мада су иначе, као племените, образоване и учене Енглескиње биле потпуно толерантне, те нису на проселитство ни помишљале, јер је њихова цел била само добротворна и племенита, и оне су се у тим границама кретале, не осврћући се на разна подметања од стране хрватске владе, које је и од школа зазирала.

Кад су госпођице Ирбијева и Џонстонова у Славонији и Хрватској нашле на разне тешкоће, реше да напусте Славонију и Хрватску, па да пређу у Далмацију.

У Далмацији био је гувернер Србин барон Гавра Родић, те је као такав сваком приликом помагао све, што је српско и православно онолико, колико је мислио, да се неће огрешити о државне законе и државне интересе. Знале су то госпођице Ирбијева и Џонстонова, те су се и надале, да се намерама њиховим неће никакве сметње на пут стављати. И збиља, у Задру пријавиле се код барона Родића и његове госпође, и кад су објавиле своју намеру, — да су раде да у Книну, Плавну и дуж босанске границе, где-год има босанских бегунаца школе отворе и бегунце потпомажу, не само да им је барон намеру одобрио, већ им се и као велик пријатељ показао и сваку им моралну помоћ обећао.

Госпођице Ирбијева и Џонстонова дођу у Книн, где намисле остати и свој рад отпочети.

С њима дође и г. Артур Џон Еванс, који је у оно време био дописник енглеских новина „Тајмса“ и „Манчестер Гордена“. Еванс је био нешто род с Гледстоном, који се онда као и свагда жарко за источне Хришћане заузимао.

Ја сам и пре тога г. Еванса лично познавао и дописивали смо један с другим.

Он је желео да дође у наш усташки стан, да неко време ту пробави и проучи стање ствари у Босни. Отишао сам за то једном приликом у Книн, да се с њиме састанем и у наш усташки стан допратим. Нашао сам га у стану Ирбијеве и Џонстонове, које сам ту први пут видео и упознао. Ту ми се прилика пружила. да лично благодарим тим добротворкињама, које су дошле да спасавају од смрти и пропасти хиљадама невољних бегунаца и страдалника.

У то време дошао је из Србије пуковник Милета Ђусић, прозвани Деспотовић, да прими команду над устанком и да га организира. Деспотовић је био под командом Черњајева, мислим командант коњаничког одељења.

Деспотовић је био доста суров, себичан и славољубив. Тежио је да се без муке прослави. За то му је прва брига била кад је у Босну дошао, да с пута уклони све оне, који су у народу и међу устаницима нешто важили. Између осталога је захтевао, да се одмах прогласи генералом. Око себе скупио је зато читаво јато подлаца и дволичних људи, који су на све пристајали само ако су своје користи отуда видели.

Осим на друге и на госпођице Ирбијеву и Џонстонову гледао је он преким оком, а једног дана изда наредбу, да се исте госпођице и протерају, ако би се где-год у Босни појавиле.

То је био први узрок, да сам се и сам са Деспотовићем посвађао и до великих несугласица с њиме дошао.

Госпођице Ирбијева и Џонстонова виделе су с киме имају посла, те нису никад у Босну ни прелазиле.

Г. Еванс путујући по разним крајевима Босне, дошао је и у наш стан. Он се није бојао да одлази у турска места; шта више није се бојао ни кад је говорио и посредовао у прилог Хришћана.

У Кулен Вакуфу држали су га за енглеског краљевића, и као таквом командант турске војске учинио му је почаст и дочекао га онако, као што се такви људи обично дочекују. Кад се дознало ко је и шта је у истини, хтели су да га убију или бар срамно протерају, но их је командант војске некако од те намере одвратио.

Баш кад је Еванс у наш стан дошао, стигне нам порука како су Турци из Кулен-Вакуфа, у селу Великом Очијеву исекли неколико деце и стараца. Еванс саопшти то одмах у Лондон и напише још што-шта о свирепствима, што су Турци у оним крајевима починили. Енглеска влада на то телеграфише у Сарајево свом конзулу, који је иначе бранио Турке, а био противник хришћане раје, те затражи бајаги извештај: да ли је све оно збиља истина што је Еванс саопштио енглеској влади о покољу Хришћана у Очијеву? Сарајевски конзул не бринући се ваздa, а још мање истражујући да ли је у Очијеву било покоља или није, одговори на двоје на троје својој влади, да босански Турци и не дирају у Хришћане, и да вести од Еванса нису истините.

Еванс дознав о лажним извештајима енглеског конзула, реши се да на лицу места докаже потражи и покупи, те конзула Холмеса као лажног извештача својој влади представи. Тако се одвежи да у село Очијево сам отиде и да се ту на самом месту увери, колико су деце и стараца Турци исекли.

До реке Унца ми смо били очистили сав крај од Турака, те ови нису смели Унац прелазити и у нашу већ ослобођену земљу прелазити, овром ако би у великом броју дошли, па

Гору да убије некога, који је због вашег насиља тамо пребегао. — Погледајте у датум ваших резервата, када сте га послали преко Бенковића са оружним листом? Па сада? Сада увдишите јер ваш посланик, као зликовац испашта грехове у надлежном апсу. Овака ли је ваша цивилизација, којом мислите усрећити тужни народ Босне и Херцеговине, прогонећи га и скидајући му кожу са леђа?!

Упитаће многи читалац: па шта влада из Беча према томе ради? али одговор ће добити: да дрема па се чини не чула и не виђела.

Берлински конгрес искључи власт турску, као варварску државу, која није кадра да у овим земљама човечански влада; па испосла Аустро-Угарску као учитељицу, да унесе ред, поредак и образовање. Па шта учинише њени чиновници? Нека сваки погледа у Босну и Херцеговину, па ће по раду њиховом лако оцену дати, која неће служити ни члановима берлинских дипломата на част.

Запитаће даље когод: зашто се на оваке ствари не тужимо старијој власти? — А коме? кад су чиновници у окупираном земљишту већином све оваки људи. Ја не знам је ли их овим равних остало још у Аустро-Угарске или су се искупили амо сви?!

Бечке, пештанске и сарајевске новине у звезде окивају већ рад и благостање народа у Босни и Херцеговини. Е, тако је, кад није другојачије! Али нека бечка влада пошаље нарочитог изасланика (само човека поштеног карактера) у Босну и Херцеговину који ће распитати народ а не чиновнике, како му је и од чега није задовољан, пак ће се уверити да у овим земљама влада још горе и жалосније стање него у африканским пустарама.“ — Оволико сада, а ускоро наставићу даље.

Херцеговац.

Седнице саборског одбора.

Карловци, 18. јуна.

У данашњој седници саборског одбора известио је нови патријарх, да је 12. (24.) маја отпочео своје звање, што се на знање узело. За тим се прешло на решавање разних ствари.

**За сиришку пустару понудио је Лаза Дунђерски накнадно 63.000 фор. годишње закупнине, те је тако њему иста пустара на 6 година под закуп издата. — Прочитано је решење последњег сабора, којим се сабор. одбору одобрава, да може по новом буџету своје потребе покривати. Узело се на знање. — Министар просвете иште извештаја, како су и кад постали Адамовићев и Пајићев фонд и како се истим фондовима рукује. Пошто је о томе истом министарству извештај одавно већ поднет, решено је, да се сада не подноси нов извештај. — Трошкови последњег сабора износе 10.200 фор. — Решено је, да се заостатци саборских трошкова за сабор од год. 1885. и 1886. одмах утерују; исто тако да се пропишу трошкови за идући сабор. — Даље је одређено, да се стари дуг за саборске трошкове у износу од 115.000 форината најстрожије утерује. — Отписом министарства просвете одобрава се припомоћ пароху Димитрију Бабићу у износу од 100 фор. — Одобрава се припомоћ Урошу Марковићу пароху у Мајши у износу од 100 фор. — Јован Мартиновић, администратор парохије борчанске одбија се са молбом ради припомоћи. — Општине Чока, Печвар, Чепин и Ловра упућују се, да своје молбенице ради припомоћи законитим путем поднесу (преко епархијског административног одбора, а не управ саборском одбору). — Светозар Божарић, парох одбија се са молбом, да му се заостали парохијал у износу од 320 фор. плати из јерархиског фонда. — Васи Поповићу одобрава се годишња помоћ у износу од 400 ф. годишње, пошто исти није више за службу способан. — На поднесени прорачун епископа горњо-карловачког за оправку резиденције му у своти од 17.600 ф. решено је, да се изашље комисија у лицу члана саборског одбора Паје пл. Еремића, те да се изнађе, да ли је оправка споменуте резиденције нужна и у колико је нужна, пошто је на ту цел пре 4—5 година већ 7800 ф. потрошено. — Лицитација имања Косте Зеге из Новог Села спроведена је. (Имамо да приметимо, да је Коста Зега само на каматама оштетио народне фондове са 18.000 ф. Најпосле кад није могао даље да одлаже са лицитацијом свога имања, он је чак и на министарство жалио, али га је министарство одбило. Да ли нам не би могао овде г. фискал народних фондова мало разјашњења дати?) — Сент-Андрејска црквена општина решила је у своје време, да отпише своја сумњива потраживања у своти од 14.000 ф., које и административни одбор епархије будимске одобрио. Међу тим је овај одбор ствар ову послао управ министарству на одобрење, обилазећи саборски одбор. Зато је министарство упутило исти админ. одбор, да законито поступа те је ствар у своје време прешла преко саборског одбора, који је отписивање одбио, а сада је прочитан и отпис министарства, који такође одобрава, да сент андрејска црквена општина може отписати своја сумњива потраживања. — Узео се на знање отпис хрватске владе у ствари изрока (едикта) за грунтовне улошке, нашме да саборски одбор мора у извесном времену своја потраживања пријавити. — Решено је да се војничкој музици, за свирање при прошлом сабору даде 300 фор.; исто тако карловачкој политичкој општини 97 ф. за уконаковање топција. — Драгољуб Блажек, учитељ музике у сомборској приправничкој школи одбија се са молбом за повишицу плате. — Епископ горњо-карловачки Теофан јавља, да је асигурација његових здања истекла, те је ова поново осигурао, што се на знање узело.

Јадно стање српског народа у Старој Србији.

Један београдски лист има овако писмо из Тетова у Старој Србији: „Поручујеш ми да ти се јављам и да ти пишем о овамошњим стварима. Шта да ти пишем и зашто да мећем свој живот на коцку, кад знам да је узалуд и да за овамошње ствари нико и не мари тамо код вас. Изгибосмо овамо, затресмо се сви до корена, или ако има још кога живога, тако је почело неће дуго трајати, па да будемо слишћени с лица земљиног. Јер овај ужас, што се овде чини прича се да нико овако што није запамтио; овако није било ни у јаничарско доба. Кад би било помоћи од мога писања не би живот жалио, прегорео би све на овоме свету, само да се овај вукавни народ курталише од нечувеног беснила крвожедних Арнаута — Малисораца. Нико ни да прстом помакне, а овамо народ пропаде.

Прво ћу ти писати о једноме зликовцу што се од неколико година осилио, те све живо пропишта од њега. Гори је од самога сатане из пакла, а крвожеднији од најљућег звера. То је ако си чуо за њега, неки Фејза Ђоновица качак (одметник, хајдук). Он ти је у тетовској нахији ударио намет на вилајет, баш као некад први Арапин што је у Косову наплаћивао свадбарину. Кад ко хоће да ожени сина или брата, или сам да се закући, он мора прво да тражи допуст од њега, па ако му Фејза дозволи може се женити; а тако се исто ради и са удадбама.

Али није то доста зликовцу но он већма прекорачује границе. Он отима жене и девојке, Српкиње, па чини с њима свакојака чуда и насиља. Пре кратког времена уграбио је жену Тофила Сенковића из села Срећкова, па пошто ју је држао код себе неколико дана, он ју је на силу удао за Софијана Белковића из села Леунова и још му је морао дати 50 дуката. Сирома Софијан не би је узео за жену, али је морао, јер иначе Фејза би убио не само њега, но би му побио целу породицу. На исти начин учинио је и са женом Манасијевића из села Митрове Ерсте, па пошто ју је држао неколико дана, удао је за Михајла Димитријевића из села Ђеновице.

Шта чини, каква зла чини овај проклетник по околним селима то је неисказано. Нико живи не сме никуд да се макне од њега, нити му се сме учинити што. Суд ту не суди, нити га ико позивље на одговор за та нечувена зла, а то с тога што га штити и брани српски крвопија Хесат-паша и његов син Јусуф-бег из Желина. Они су још већи зликовци од њега. По ваздан седе и само се предомишљају где ће да пошљу Фејзу, кога да убију, коме девојку или жену да отму. Они му само заповеде, а он с места заповест изврши. Где-год виде какву лепу жену или девојку, кажу Фејзи да је доведе, што он одмах учини. Они је држе по неколико дана, па је потурче и даду за ког јатака Фејзиног или је одјуре. Нема ни броја тим јадним женама и девојкама, што су постале жртва сверепости и развратности проклетога Хесат-паше и његовога одвратнијег још сина Јусуф-бега.

Сад ћу ти писати о неким убиствима и великим пљачкама што су Малисорци учинили по овим бедним крајевима.

14. маја ударили су Незир-Буџа из Ђидине и Али-Ани из села Луре, са двеста Малисораца у сред бела дана на село Врбен у дибранској нахији, па опљачкали све што су нашли: заузели су сву стоку на 2.500 грла и убили су 3 човека и 2 жене; осим тога заробили су неколико деце и одвели су са собом у Малисију. Више села Врбена, као и испод села, налазе се царски аскер, који бајаги дотрчи у помоћ, али на два сата после пошто су Арнаути већ далеко одмакли и сад аскер заседне, па баш као оно за душу, поједе све што је од првих остало.

18. маја нападну на село Нићифорово у тетовској нахији њих 400 Арнаута и потраже од сељака да им даду 800 ока леба, исто толико меса и друго што им треба. Сељаци брже отрчи код Мавровских ханова и јаве царском аскеру што се ту налази о томе. Јузбаша им на то каже да не даду ништа Арнаутима, но да причекају док он дође с низамима да растера то проклетиње и василиске. Сељаци оду и почну заваравати Арнауте, у нади да ће брзо аскер доћи да их растера, а ђе аскера ни од корове. Једни сељаци нашли се сад у забуни: не знају шта да раде; ако даду Арнаутима што траже, зло ће проћи од оног јузбаше; ако не даду Арнаути ће им упалити село, побиће их све. Тако су били између две ватре од јутра до мрака, али низама нема па нема. Најпосле Арнаути навале на село, заплене говеда и оваца, колико им је требало па оду. Чим су низами довикали да су Арнаути отишли, они одмах дођу у село и заокуде црне сељаке: како су смели да даду рану? па удри све кундацима и тојагама.

Ето тако чувају народ царски низами. Док су били Арнаути тамо, нису смели ни да се појаве, а чим су Арнаути отишли с пленом они онда удри.

У нашој нахији била је чувена кућа Исаковића из села Нићифорова. Марко Исаковић имао је на 5000 брава, оваца, доста коња и говеда. Од свега тога данас нема ништа, јер су проклети Арнаути све пограбили и Маркову децу довели до просјачког штапа, те се сад потуцају од немила до недрага да зараде кору леба.

Ето тако ти је овде и сад према томе суди, како ми мора бити око срца кад ти пишем о овим нечувеним злочинствима.

Писаћу ти и даље све — докле можда не заглавим. За све несреће ти пребацујеш да смо ми криви, што се не јављамо и што се не тужимо. Да видим шта ће сад бити. Поздравље ит.д.“

Политички преглед.

Русија и Француска. Два лондонска листа почели су од неко доба да доносе нека извешћа о Русији, која су произвела у свету приличну сензацију. Један од тих листова, по извешћу свога дописника из Цариграда, тврди, да је између Русије и Немачке дошло до споразума у бугарском питању и да сад петроградска влада води преговоре са осталим владама у ствари уклањања из Бугарске принца Кобуршког и постављања за законитога кнеза ђорђа Лајхтенбершког или другог сина шведског краља. Други лист опет уверава са своје стране, да је руско-француски савез коначно утаначен услед англо-немачког споразума. После великог колебања руска је влада попустила настојавању свога посланика у Паризу, Моренхајма. Условљено је међу тим, да се све до озбиљније прилике држи савез као тајна. Први извештај предусретнут је с неповерењем, а нарочито у Бечу, где мисле да је немогућно, да ће Немачка учинити таку неповољност Аустро-Угарској. У Бечу се више верује извештају другога листа, а париске новине држе последњи извештај за истинит, но истом и жале, што он не одговара истини. Једне новине примећују, да је овај извештај са свим неистинит: „Између Француске и Русије постоје узајамне симпатије, али, на жалост, ништа друго боље.“

Народна привреда.

Прилепчива болест уста и папака код стоке. (Шап).

Ове се године у нашим крајевима опет појавила ова невгодна болест међу марвом.

Ова болест није тако опасна по марву и осталу стоку да од ње скапава, колико од ње марва изиршави, што је за наше сточаре од врло велике штете; па уз то се још при овој зарази позатварају сва места где се она појавила, те се не може марва извозити и продавати.

Зараза је ова у толико невгодна и непријатна, што ако се само једно марвинче у кући зарази овом болешћу, то за кратко време, сва домаћа живад окужи се овом болешћу и пати од ње. Како навиђе на марву, тако и на свиње, овце, па и на коње, обично онда сва домаћа живад пропати у њој. Па и прелаз ове заразе не иде само на сродну врсту животиња него без разлике с једне животиње на другу; тако н.пр. са свинчета на марву, са телета на коња и т. д.

Узрок ове болести, јесте као и друге заразе неке гљивице.

Да је чисто заразна болест и да се шири помоћу тих гљивица а не усљед зла времена, рђаве хране или због каквих других околности, за доказ томе служи нам ова околност кад које живинче строго одстранимо од остале стоке и свега што са овима долази у непосредни додир, и никад неће добити болести уста и папака.

На први поглед изгледа да је лако против таке заразе своју стоку сачувати, треба је просто од остале одвојити и тиме би као све учинили и осигурали. Али не стоји тако. Све околности, које могу нанети непосредни додир ове заразе до наше стоке посве је немогућно отклонити, н. пр. ко ће уклонити путеве, куда заразна марва пролази: храну, сламу за простирање и других стотину начина, којима заразу можемо да превесемо; па у малој даљини може и ваздухом да се пренесе. Довољно је наша марва да само једанпут прође оним путем куда је заражена стока пролазила па да се и она и од једаред окужи.

Ова болест почиње са наступањем слабе јесе — грозница, која у мањој и у већој мери за сво време болести не попушта, него непрестано држи. При болести уста, сви унутрашњи делови уста испрва поцрвене и кроз 2—3 дана по слузевој покожици појаве се жуто бели мехурићи, који се касније чешће с поља појављују. Уједно се са болешћу уста појави код марве и болест папака, напротив код коња се ова болест уједно врло ретко, или управо никад не појављује. И око папака се, а особито по цепотини, појављују слични мехурићи, што јако марви проузрокују бол и патњу. Оваковки мехурићи код крава се често и на вимену појављују.

Животиње, које пате од устобоље непрестано бале, не једу а очигледно опадају. Таким животињама ваља да бирамо храну, какву ћемо јој да дајемо; морамо јој давати такову храну коју ће лако моћи гристи, која је мека а не груба. Обично им се даје зелена трава и покваšених мекиња (трица). Овим наравно нећемо је моћи задржати од мршављења, али ћемо јој ипак помоћи да лакше прекужи ову болест и да баш сасвим не опадне. Ону пак марву и стоку, која пати од папака, ваља је сместити на чисту сламну постељу, коју чешће ваља мењати.

Против и једне и друге болести истина има више лекова, али на жалост, слабо је који од

би нас потиснули као што се то чешће догађало. Но ми смо се опет увек враћали и сузбијали. Само Очијево било је на другом крају Унца где су Турци господарили а није било лако онамо отићи.

Еванс потражи неколико момака, који би га пратили. Ми смо знали да је вода велика, а на Унцу нема нигде моста, јер смо ми мост код манастира Ермања као и онај на Растови порушили. Такође нигде ни чамца није било, те смо Еванса зато од пута му и одвраћали. Еванс међутим није хтео о томе ништа ни да чује, него нагне да иде. Кад видесмо шта је, дадемо му неколицину момака, а поручимо и нашим стражама на Унцу, да му буду у свему на руци. Еванс стигне на Унац, па чим је стигао свуче своје хаљине, привеже их око врата и скочи у Унац, ког за час преплива и на други крај пређе.

Кад су то наши момци видили, преплаше се бојећи се да ће се човек или удавити, или ако срећно на другу страну пређе да ће га Турци убити. Еванс се одмах крене у Очијево, које је читав сахат од реке Унца удаљено. Момци су чекали Еванса, али он се није вратио одмах.

Другог дана рано врати се један наш момак и јави нам, како је „луди Енглез“ Унац препливао и отишао у Очијево откуд се више неће вратити. И ми смо сви држали, да Еванс неће добро проћи. Одмах смо послали улака у Кулен-Вакуф да распита да није откуд онамо дошао, ил да га нису Турци ухватили па можда и убили, те ако је ово последње да се то одмах енглеском посланику у Беч јави.

Другог дана ево Еванса у наш стан, а пратио га је неки Милашина Стојисављевић Србин из личког Срба. Био је врло весео и задовољан, што се у Очијеву сам осведочио, колико су чељади Турци исекли, а дознао је и имена исте челади. Све нам ту исприча, па онда одмах оде у Книн, те све брзојави не само енглеским новинама, већ и самој влади саопштио турска сверепства.

Енглеска влада нареди конзулу Фреману у Мостару да одма у Сарајево иде, а уз пут она места, где је покоља било обиђе са усташима у додир дође, све подробно да дозна, па кад стигне у Сарајево да овдашње енглеско конзуларство заузме.

Кад је конзул Фреман у Книн дошао, и ту се самном састао, изрази жељу, да би хтео кроз усташко земљиште пропутовати и уверити се, да ли су и колико су народа Турци исекли, јер то мора својој влади саопштити.

Ја сам био готов да Фреману будем услужан. Испратим га до границе, а ту напишем Деспотовићу у усташки стан, да га дочека и кроз усташко земљиште проведе. Но Деспотовић не прими енглеског конзула; шта више не даде му ни да прође кроз усташко земљиште. Али како су неке усташке вође далеко више увиђавности имали, дочекају у Тешковцу Фремана и пропрате га до у Срб.

Фреман је пропутовао неке крајеве у Крајини, избави неке српске породице, које су у Петровцу и неким местима под турским надзором биле и бранио је својски хришћански народ. Еванс је долазио неколико пута у усташки стан, обилазио она места где су се босански бегунци у Далмацији и Хрватској настанили, радио заједно с Ирбијевом и Ђонстоновом и много се заузимао за борце и страдалнике хришћанске.

Због тог што је Унац препливао и што није знао за опасност, а најпосле што је увек ишао пешице, прозвали су га усташи „лудим Енглезом“ и ако је код усташа оставио лепу успомену.

П. У—ц.

какве битне користи. Довољна чистота и брижна нега, као да су најбољи лекови против ових болести; ако ништа друго, оно ће марвинче у таким околностима и лакше сносити и за краће је време превужити.

Устобоља у мањој мери не траје дуже од 2—4 недеље и сама од себе прође, међутим кад са болешћу папака заједно наступи, дуже времена држи.

Марвинче које је окужено болешћу, у години дана може по више пута да јој се ова повраћа, по двапут, па и по трипут.

Дезинфицирање (прочишћавање ваздуха) нешто припомаже против ове болести али право средство против ње није.

При појављивању ове болести, може се и овим средствима поступати; уста изнутра зараженог живинчета ваља често испирати са слабим оцтом (сирћетом) или растопљеном стипсом, у опште са оним што купи уста. У најновије доба употребљује се креолин, од чега се у води 5% раствори (95 л. воде и 5 л. креолина). Уста се развајане и повећом замоченом кичицом (пензлом) у овом раствору, помажу се изнутра а особито они делови, који су окужени. И ако креолин није баш најрадикалније средство, ипак је боље од карболне киселине, јер није отрован. Виме на коме се појавили такови мехурови, премазује се раствором од 4% креолина или са чистим маслом.

Ако би са раствором креолина или другим којим таковим средством претходно хтели марву нашу да сачувамо пре него што болест наиђе, у нади да против касније заразе на пут станемо, не ћемо се помоћи, јер ако зараза наступи, заразиће и ону живад, која је креолином или другим чим унапред лечена. Па и калемљењем (пелцовањем) против ове болести нисмо нашу стоку осигурали против ове заразе. Најбоље средство, да се у колико је могуће ширењу ове заразе на пут стане, јесте, своју стоку сасвим одстранити од друге, а заразну затворити и одвојити од друге и не мешати их, до год болест сасвим не престане, а уз то чисто држати и једну и другу.

Од таковe болесне краве и људи не треба млеко за своју храну да употребљују, јер ће и они од таког млека да добију устобоју.

Према свему томе власти су нужне кораке учиниле да се овој зарази, бар ширењу њеном, на пут стане, с тога сваком препоручујемо, ко год има те нужде, да строго по пропису и упутству њиховом поступа. „Д. Л.“

Вести из места и са стране.

Старе форинтаче. Министар финанција издао је наредбу, којом опомиње све финанцијалне власти и звања, да форинтаче од год. 1. јануара 1882. примају само до 18. (30) јунија. Од 19. јунија (1. јулија) о. г. до 18. (30.) јунија 1892. примају се те форинтаче у земљама угарске круне само на државној централној каси у Будимпешти. Допушта се међутим, да се исте форинтаче могу променити осим на државној централној каси у Будимпешти и државној каси у Загребу од 19. јунија (1 јулија) 1890. до 19. (31.) марта 1892. још и у оним порезним звањима, која се налазе у местима, где је седиште финанцијалних дирекција. — Наши трговци учинили би родољубиво дело, кад би у овој ствари посредовали, те купили од народа старе форинтаче, те их сами на одређеним местима мењали, да не би Чивути и овде „пазарили“, откидајући 10 или 20 нов. по форинти од народа.

Српско новосадско читаоничко певачко друштво изилази, као што смо са поуздане стране извештени, на Ивањ-дан — сада у недељу — у 2 сата после подне на Стражилово, да учини пристојан и скроман помен неумрлом песнику Бранку Радичевићу, чије кости тамо вечити санак бораве. — Ми се надамо, да ће се и наш свет придружити певачком друштву, те тако са своје стране допринети, да се ова замисао певачког друштва што свечаније изведе.

Вечерња забава у Митровици. „Добротворна задруга митровачких госпођа“ приређује у корист свога фонда, на Ивањ-дан у недељу 24. јуна (6. јула) 1890. сјајну вечерњу забаву са игранком у красно осветљеним и декорираним просторијама баште „код зеленог дрвета“ у Митровици, а уз пријатељско суделовање ондашње „српске црквене певачке дружине“ и уз одабрани распоред концерта приповнате војничке музике из Петроварадина. Чист приход је намењен у корист ономесне сиротиње. Према истакнутој цели примаће се и добровољни прилози са особитом благодарношћу и обнародоваће се. Распоред је овај: 1. Почетак музичког концерта у 6 сати пред вече (по засебном распореду.) 2. Око 8½ сати у вече певаће мушки и мешовити збор своје песме на изменце између музичких концертних пијеса. — 3. Великолепни ватромет и уметнички произведен водоскок (Springbrunnen) приређује гостионичар г. Јулиус Принер 4. За време забаве продаваће гђце и гђе одборнице у својој красно намештеној продавници, у такозваном добротворном пазару) разне посластице, колачиће, ђаконије, цигаре, цигаретле и т. д.

Тарифа дунавског паробродског друштва за путнике и пртљаг.

Из Новог Сада	Зона	Цене I. реда	II. реда	III. реда
		ф. н.	ф. н.	ф. н.
У Беч	8 / 10	8.95	5.50	3.55
Д. Алтенбург	8 / 10	8.95	5.50	3.55
Хајнбург	7 / 10	8.15	5.10	3.25
Тебен	7 / 10	8.15	5.10	3.25
Пожун	7 / 10	8.15	5.10	3.25
Ђур	6 / 10	7.75	4.90	3.15
Коморан	4 / 10	6.75	4 35	2.75
ОстроГон	3 / 10	6.40	4.15	2.60
Вац	II. / 10	5.35	3 35	2.15
Будимпешту	10	4.95	3.10	1.95
Ерчи	9	4.50	3.—	1.80
Адоњ	9	4 50	3.—	1.80
Таш	9	4.50	3.—	1.80
Салк	9	4.50	3.—	1.80
Апоштаг	9	4.50	3.—	1.80
Д. Фелдвар	9	4.50	3.—	1.80
Харта-Ордаш	9	4.50	3.—	1.80
Пакш	8	4.05	2.70	1.65
Калочу	8	4.05	2.70	1.65
Домбор	8	4.05	2.70	1.65
Сексард	8	4.05	2 70	1.65
Бају	7	3.60	2 40	1.50
Секче	7	3 60	2.40	1 50
Мохач	7	3.60	2.40	1.50
Бездан	6	3.—	1.95	1 20
Апатин	5	2.30	1 50	—.90
Ушће Дравино	5	2.30	1.50	—.90
Осек	5	2.30	1.50	—.90
Гомбош	5	2.30	1.50	—.90
Даљ	4	1.80	1 30	—.75
Вуковар	4	1.80	1.30	—.75
Илок	2	—.90	—.65	—.45
Паланку	2	—.90	—.65	—.45
Черевић	1	—.60	—.45	—.30
Футог	1	—.60	—.45	—.30
Каменицу	I.	—.30	—.15	—.10
Карловце	II.	—.40	—.25	—.20
Сланкамен	2	1.20	—.90	—.60
Земун	4	2.40	1.70	1.—
Београд	4	2.40	1.70	1.—
Панчево	5	3.—	1.95	1.20
Ковин	5	3.—	1.95	1.20
Базјаш	6	3.90	2.60	1.60
Молдаву	7	4.80	3.20	2.—
Дренково	7	4.80	3.20	2.—
Оршаву	9	6.—	3.90	2.40
Потиске станице:				
Тител	3	1.80	1.25	—.80
Нови Бечеј	—	3.30	2.20	1.65
Стари Бечеј	—	3.30	2.20	1.65
Мол	—	4.32	2.88	2.16
Аду	—	4.56	3.04	2.28
Сенту	—	4.98	3.32	2 49
Стару Кањижу	—	5.52	3.68	2 76
Сегедин	—	5.76	3.84	2.88

За пртљаг до 25 кгр. не плаћа се, за сваки даљи килограм преко 25 кгр. по зони ½ нов.

† **Феликс Кутлик**, словачки парох и родољуб умр'о је 18. (30.) јуна у Кулпину. Писао је више ваљаних научних расправа и лепих приповедака. Нарочито су му добро за руком испале приповетке на словачком језику из српског народног живота на Балкану. — Као парох био је у своме народу врло обљубљен. Био је сваком добар саветник и веран пријатељ свога народа. Вечна му памет!

Руски козачки часник Пешков, онај чувени јахач, који је на свом малом бељцу из Владивостока кроз сву Сибирију све до Петрограда дојашио, продужиће како јављају петроградски листови, почетком јула свој пут по западној Европи. Прво ће ићи у Берлин, а одатле у Хаг. Из Хага ће отићи у Париз, где ће га за цело лепо дочекати. Кад се врати у Петроград, купиће му принц Олденбуршки коња за 50.000 рубаља.

Како је Паница стрељан. Фердинанд Кобург није смео на бугарском земљишту да пренесе власт у Стамбуловљеве руке. Он је јавио преко својих органа, да ће ићи на пут тек кроз две недеље дана. Тек што је послао вест у Плевни, да ће ићи тамо, добио је депешу из Беча, у којој му је наређено да се пресуда на сваки начин изврши над Паницом. Чим је то добио написао је шифровану наредбу Стамбулову и оставио је у Шумли с поруком, да је пошљу овоме, кад он нареди телеграфским путем. Као обично што раде људи подобне врсте, и Стамбулов је отишао часком у Ђурђево и ту у највећој тајности бавио се, кад је добио наредбу од Кобурга да се стрелја Паница. Он је ту наредбу доставио извршним властима у Софији. Ево неколико подробности о извршењу пресуде. Пошто су се бојали, да не буде каквог изгреда, распоредили су четири пука пешадије и један артиљерије у околини, а жандарми, или боље рећи сејмени, што чувају Стамбулова, они су га пушкарали и то испрекидано. Привезали су га за једну крушку и опалили двадесет и један пушчани метак. Узвикујући: Живела Бугарија! Паница је изданув. Мртво тело је одмах смештено у један сандук и предато његовој жени на сарану. При стрељању присуствовале су све скутоноше власничке и Бурјан, аустро-угарски дипломатски агент, који је дошао лично да се увери о извршењу пресуде. — У допуну овога, имамо још да додамо, да се Стамбулов сложио са Кобургом при његовом поласку: да потпише пресуду, или да се више и не враћа у Бугарску. Жандармі су при поласку Панице на стрељање обманули га, да ће да га воде у други затвор. Тек кад су били ван вароши, Паница је питао куд га воде (возили су га у колима), а полицајац му је казао, да га воде на стрељање. Паницу је то страшно потресло и почео је да називље варварима владу и Стамбулова, што му нису бар дозволили да види жену и децу. Али све је то било залуду, јер је већ био на губилишту. Стамбулов је чак толико терао у крајност, да је наредио, да сви пријатељи и другови Паничини буду присутни при његовом трагичном завршетку живота. — Стражом и свом осталом војском руковао је мајор Дрндаревски. На дан стрељања ни један од министара није био у Софији сем Муктурова.

Кобург — спасао га Бог. — По најновијим вестима из Софије с Кобургом се десило чудо. Путујући 12. о. м. Дунавом за Рушчук на лађи „Крум“ за време буре, ударио је гром у катарку. Ма да је принц био неколико корачаји близу катарке (ваљда је везивао ужета) ипак остао је недирнут. — Заиста чудо божије. Баш се види да је сам Бог хтео да га спасе. Ама да није ово случајно каква мајсторија, па да сад лепо нареди баја-Стамбулов благодарења по црквама и друга молебствија, те да с тиме докаже Јевропи како бугарски народ воли Кобурга? Некако много чудновато изгледа то спашење, а ми грешни и смртни на сумњамо.

Бугари се љуте на Србију. — Из Софије телеграфишу „Temps“-у да се бугарска влада веома љути на Србију што ова не дозвољава провоз оружја за Бугарску, које долази из Аустрије. — Ако се љути вели један српски лист ено јој Дунав пун воде па нека се напије.

Општина која моли да се дозволи на селу точење прављене ракије. Општинско веће у Градуси у Хрватској закључило је, да пошље на владу овакву представку: Општинско заступство ступа у договор са присутним крчмарима, који изјављују, да точење у опште напустити морају с разлога, што се народ од домаћих крчмара клони, јер је на селима забрањено шпиритом прављену ракију и шпиритус точити, а бољу ракију народ и не тражи, те да на погодбу о плаћању потрошарине пристати не могу. Због тога закључује општинско заступство једногласно да се влади поднесе ова представка: 1. Виногради су заражени пероноспором, а воћњаци гусеницама и лептирима. 2. У целој општини не може се сада осим скоро једне куће добити домаћег вина ни шљивовице. 3. Своје потребе у пићу подмирује дакле сеоски народ пићем из вароши и трговишта у којима чиста шпирита и шпиритом прављене ракије у довољаним множинама добива. 4. Забрана точења оваквих пића на селима наноси општини огромну материјалну штету са приноса општинске потрошарине, а вароши и трговишта односно поједине трговце управо материјално подиже на саму штету сеоског народа. Општинско заступство за то умољава владу, да у корист сеоског народа или материјалну корист општина ову наредбу извршити благоизволи: а) Све трговине и крчме имаду се полицијски тачно у свима просторијама прегледати и врсте истих пића пронаћи, шпиритом прављену и мешану ракију пролити, а шпиритус под контролу ставити. б) Сваком прекршитељу да се одузме сва количина таквог пића, исто пиће да се уништи а свака даља наруџбина забрани; в) да се и сеостим трговцима и берташима отворено дозволи шпиритус и шпиритом прављену ракију продавати. Разлог за тачку в, правда општинско веће тиме, што би држава и општина добиле на државној точарини и општинској потрошарини знатан доходак према данашњем, те се тиме општини и њезином народу добровољним приносом материјално помогло, дочим сада сеоски народ два терета (намета) плаћа, т. ј. вароши односно трговцима даје доходак за таково пиће, а општини плаћа намет од пореза за домаће терете, почем дакле сеоски народ од сопствене потрошарине никакове користи нема, већ је и онако уређеним варошима и трговиштима допринаша. Праведност и љубав према ближњему захтева, да се у народу једне земље једнаким мерилом уставни закони и одредбе спровађају у овом пак случају окружнице од 25. октобра 1981. број 16473. и у варошима ваљано спроведе и одржава. За оверовљење у супотпис горњег закључка бирају се гг. већници Димитар Кутлић и Павао Драговић. — Ово је валда нешто јединствено.

Невин а осуђен на смрт. Као што се не давно десило у Парису са неким Борасом, да је невин осуђен на смрт, исто се то десило пре три стотине година у Млетцима, где су неког пекара невиног осудили на смрт и погубили. Он је имао жену и двоје деце, а био врло сиромашан. Једног дана нађу пред његовом кућом убијена човека и сумња паде на њега да га је убио, јер је од убијеног одузета велика свота новаца. И ако је сиромашак уверавао судце, да он није крив, не поможе му ништа, њега осудише на смрт и погубише га. Жена и деца поумираху од глади. Тек после дугог времена уверише се судци, да је пекар невин, па како зло већ нису могли поправити, купише за успомену тога догађаја свећу, која је од то доба увек горела кад би се судило коме; а пре него што се изрече пресуда, увек би дошао у дворану послужитељ у црнини и рекао би судијама: „Сетите се пекара!

Жена као сеоски кнез. У неком руском селу у саратовској губернији нису се могли сељаци никако да сложе, кога да изаберу за кнеза, док један не предложи, да изаберу неку сељанку, која је не само богата, него и паметна и заузимљива, те за то биће способна за службу сеоског кнеза. Разуме се да су се одборници испрва насмејали, на тај предлог, но после дугог расправљања ипак увидеше, да је та жена најспособнија за сеоског кнеза. Не зна се још, да ли ће бити потврђен тај избор.

Опорука једног кајишара. Неки Вељача, који је недавно уморен у Далмацији због кајишарлука, оставио је у опоруци све своје имање жени да ужива док је жива; а после њене смрти да се даде 50.000 фор. цркви св. Јована, да му се тамо за сваки сто форинти одслуже три службе у покој души му. Цркви Радошића оставио је кућу, неколико ланаца земље и 300 фор. да се црква поправи, а под истим условом као и горе. Свакој сестри је оставио по 1500 фор. а браћи и синовцима 20.000 ф. Свима дужницима је опростио камате за две године, али ако треће године не би донели камате, онда губе ту олакшицу. Напослетку је опростио дугове свима онима, који му дугују испод 20 ф. Опорука није рђава, само да је имање стечено на поштенији начин.

Чудан случај. Недавно се родило дете у Берлину, које је, чим се родило већ имало тридесет и два, здрава и сасвим израсла зуба. Сами се лечници чуде томе појави.

Фонограф у поштанској служби. Мексико ће бити прва држава, у којој ће се увести фонограф (фонограф је справа, у коју се могу речи уговорити, па онда да она те речи изговара) у поштанску службу. Службени поштански лист јавља, да је мексиканска влада склопила уговор са Едисоновим заступником, да уведе фонограф у поштанску службу. Овако ће се поступати: У поштанском звању наместиће се фонографи, а за сваки 1000 речи плаћаће се од 6—12 сантима. Кад ко хоће да јави какву вест фонографом, платиће цену и говориће у фонограф. Чиновник ће послати тај завијутак у место, камо је одређен. Трошак за шиљање овог завијутка платиће прималац, којем дотично поштанско звање саопшти јављену вест помоћу фонографа. Како у Мексици велик део народа не зна ни читати ни писати, има наде да ће се фонограф у тој најновијој служби много употребљавати.

Карловци, 19. јуна.

— У данашњој седници саборског одбора читао је свој извештај фишкал народних фондова. — Седнице саборског одбора трајаће још најдуже до петка.

— Као што сам из поуздана извора извештен, решено је у „савету великих и силних“, да се сабор сазове на пролеће 1891. год. Дакле сабора ове године нећемо имати.

Трговина.

Нови Сад, 21. јуна (3. јула). Жетва се већ на све стране отпочела, и као што са свих страна извештавају нас, изглед је да ће овогодишња жетва врло добра бити. На нашој житној пијаци има већ нове хране. Довоз је све једнако слаб. Цена је данас код нас храни ова: Стара пшеница 7 ф. 20—30 нов., нова пшеница 7 фор. 10—20 н. Јечам 4 фор. 60—80 н. Зоб 7 ф. 40 н. Кукуруз 4 ф. 90 н. до 5 ф.

На осталим нашим пијацама није се никакве веће промене догодило. Рад је доста слаб. Цене су врло незнатно попустиле. Данас се продаје:

Кромпир 2 нов.
Пасуљ зелени 2 нов.
Пасуљица сремска 6 ф. 50 н. до 7 ф.
Купус од 100 главица 3—5 ф.
Маст 49—50 н.
Свињи 38—39 н.
Сланина 50 н.
Јагњци 5 ф. 50 н. до 8 фор. од пара.
Теоци од 8—14 ф. од комада.
Време је врло лепо и топло.

*

Течај златног и сребрног новца на пешт. берзи од 21. јуна.

4% угарска златна рента — — —	102·90
5% „ папирна „ — — —	99·80
Дукати — — — — — — —	5·54
Наполеондори (20 франака) — — —	9·27
Немачке држ. марке — — — —	57·25

Најновије вести.

— Из Београда јављају, да су Арнаути убили српског конзула у Приштини Маринковића.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ.“

(Стигли 21. јуна у вече.)

Београд. Српски конзул у Приштини Маринковић, убијен је на најживљем месту вароши. Тело убијеног лежало је читав сат на улици. Турска влада је обећала, да ће повести најстрожију истрагу.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Уваженом господару Лазару С. Манојловићу трговцу у Сентомашу.

У ванредној скупштинској седници, срп. црквене пев. дружине, држане 12. јуна о. г. под бр. 40. решено је једногласно: да вам се овим путем изрази највећа благодарност, на дарованој нам дивној застави, са жељом, да вас Господ Бог, са свима вашима још дуго у повољном здрављу одржи. Живели!!!

Уједно нам је част ставити вам до знања, да вас је скупштина изабрала за свога почасног члана, догод дружина буде постојала.

У Сентомашу 19. јуна 1890.

Милан Ј. Настић с. р. перовођа српске црк. певачке дружине. — **Милош Руњић** с. р. председник српске црквене певачке дружине.

ПЕТИ ИЗВЕШТАЈ

о добровољним приловима, дарованим на зидање и опрему српске православне цркве и школе у Кнезу.

МОКРИН. Г. Жива Степанов ратар 10 ф.

БАВАНИШТЕ. Српско-православна црквена општина 2 ф.

КОВИН (у Банату). Српско-православна црквена општина ковинска 10 ф.

МАН. СВ. ЂУРАЂ. Пречасна управа св. обитељи 10 фор.

МАН. БЕЗДИН. Пречасна управа манастирска 50 ф. и једно велико дрво за крст пред св. црквом.

ДЕЛИБЛАТО. Српско-православна црквена општина 5 ф.

БАЈА. (Преко славног уредништва „Заставе“.) Имена скупљача и приложника налазе се у 1. бр. „Заставе“ о. г. 6 ф. 28 н.

ОРОСЛАМОШ. Скупили г. Јован Максимовић учитељ и Омер Радин ратар. Приложише по 1 ф.: Христифор Радин тутор, Младен Микић и Јулијана удова Радин. Преч. г. Миливој Милошевић парох 75 н. По 50 н.: Истирка Радин, Милош и Пахомије Марков, Антоније Каначки. Стеван Радин 40 нов. По 30 н.: Васа Малуцков, Симеун Пећанов. По 20 нов.: Бошко Арновљевић, Цветко Стеванов, Леонтије Јовичин, Сава Радин мл., Љупко Радин, Мита Попов, Лазар Микић, Леонтије Мијатов, Лазар Јосић. Стеван Арсенов ст. 25 н. По 10 н.: Леонтије Кићић, Љупко Хрватов, Теодор Станков, Теодор Арсенов, Петар Стеванов, Стеван Мендергишевић, Миливој Јосић, Теодор Јосић, Милош Нецков, Омер Новаков, Милан Мирјанчев, Софроније Ацин, Омер Радин, Никола Лазин, Танасије Стевин, Симеун Станков, Јован Тошин, Светозар Тошин, Ранко Блажић, Стеван Ристић, Ђурица Обрадов, Младен Лаушев, Сава Арсенов, Нићифор Нецков, Григорије Мендергиш, Н. Н., Н. Н. Укупно 11 фор.*)

ТАМИШВАР. Српско-православна црквена општина тамишварско-градска даровала два вел. чирака на престо и друга два вел. чирака пред престолним иконама.

УЉМА. Српско-православна црквена општина 5 фор.

ВУКОВАР. Српско-православна црквена општина 5 фор.

ВЕЛ. КИКИНДА. Преч. г. Јован Новаковић парох 5 фор. Једна сестра Српкиња 1 ф.**) Укупно 6 фор.

ЗЕМУН. Српска православна црквена општина земунска 10 ф.

МАН. БЕОЧИН. Преч. управа манастирска 50 ф.

МАН. ГЕРГЕТЕГ. Пречасна управа манастирска 20 фор.

МАН. ШИШАТОВАЦ. Пречасна управа манастирска 3 ф.

БУДИМПЕШТА. Његова преузвишеност г. барон Федор Николић краљ. комесар на српском народно-црквеном сабору 50 ф.

НАЂЛАК. Г. Иса Мудрић 5 ф. По 50 н.: Преч. г. Дамаскин Ђорђевић, Шандор Петровић и Паја Мудрић. Танас. Мудрић 30 нов. По 20 н.: Стеван Мудрић, Васа Јосифовић, гђа Агница Мудрић, Совра Исак, Јова Ћирић, Совра Пакурар. По 10 н.: Петар Строја, Аркадија Мудрић, Ђура Которач, Стеван Ђурковић, Урош Строја, Милица Ћирић, Тодор Мијатов, Анђелија Мијатова. (По одбитку 10 нов. поштарине) укупно 8 ф. 70 н.

ИНЂИЈА. Српско-православна црквена општина 5 ф., гђа Христина удова Контић 2 ф. Укупно 7 ф.

ЖАБАЉ. Српско-правосл. цркв. општина 5 ф.

ВАРЈАШ. Од обношеног таса о Ускрсу 6 фор. Преч. г. Захарија Стојановић парох 1 ф., Коста Јовановић трговац и супруга му Ленка 5 ф. Укупно 12 фор.

ЂАЛА. Из благајне св. цркве ђалинске 2 ф.

СРЕМ. КАРЛОВЦИ. Скупили нар. саб. заступници протопоп Ник. Николић и поп Александар Јовановић, а приложили нар. заступници чланови српског народно-црквеног сабора: гг. Паја пл. Еремић 20 ф., др. Ђура Ружић 10 ф. По 5 ф.: Др. Ника Максимовић, Александар Јовановић парох, Никола Петровић, др. Илија Вучетић, др. Теодор Недељковић, Јосиф Јорговић игуман, Милан Ћирић прота, Јустин Коњовић, др. Бранко Стефановић, Ђорђе Ђурковић, Стеван В. Поповић, Евђен Думча подпредседник сабора. По 3 ф.: Данило Станковић, Петар Мандић прота, Милош Зец, Јово Живковић, Лаза Обреновић, др. Гига Авакумовић. По 2 фор.: Ђорђе Бекић, др. Богољуб Милетић, Ђорђе Влаховић прота, Стеван Јевтић, Анастас Добровић, др. Живко Богдан, Исидор Добровић, Петар Слијепчевић, Јован Штековић прота, Јосиф Јагић, др. Михаил Полит-Десанчић, Душан Поповић, Ник. Теодоровић, др. М. Михајловић. По 1 ф.: Андрија Бирач прота, Стеван Михалцић парох, Мих. Рогулић, Илија Перкаћански парох, Манојло Грбић свештеник, Никола Косановић прота, Мита Петровић, Јеремија Мађаревић прота, Никола Гавела, др. Зиај Јован Јовановић, Петар Шорак, Максим Живковић парох, Милан пл. Зако, Милан Димић парох, Љуб. Купусаревић прота, Јевта Вукадиновић прота, барон Јован Живковић, Јово Драгишић парох, Никола Павловић, Емил Степанов парох, Јован Благојевић. Даље приложише по 1 ф. гг. преч. Стеван Чобанић прота карловачки, Никола Бељански парох господињачки, Гавра Живковић парох павловачки, Васа Вујић, Барусковић проф. и Корнел Михајловић. Укупно 163 фор.***)

СТАРИ БЕЧЕЈ. Српско-православна цркв. општина ст. бечејска 10 ф.

БАТАЊА. Српско-православна црквена општина батањска 5 фор.

МЕЛЕНЦЕ. Г. Ђура Димитријевић равнатељ штедионице са својом супругом Јеленком рођ. Николић, једно кандило пред иконом свете Тројице (у вредности 40 ф.) један свилен ђачки стихар (у вредности 15 ф.) и три вунена простирача, пред светом трапезом, троном матере божије и архијерејским столом (у вредн. 18 фор.)

КНЕЗ. Атанасије Михајлов и супруга му Станка један трапезни ручни крст (у вредн. 25 фор.) гђа Марија Николић пароховица, један вишњеве боје сомотски покров за налоње, златом извезен (од гласовите српске везиље Кате Лончареве из Меленаца) и чипком заокружен и урешен (у вредн. 50 ф.) и један исте боје вунен ђачки стихар (у вредности 3 фор.), Ђула Жикић један плаве боје вунен ђачки стихар (у вредн. 3 фор.)

Укупна свота	465 ф. 98 н.
Са свотом из I. до IV. извештаја	643 ф. 74 н.
До сада укупно	1109 ф. 72 н.

Овим изјављујемо у име целе ове општине свима племенитим приложницима и даровwhy ватељима на указаном милосрђу и родољубљу нашу најтоплију признателност и захвалност са жељом и молитвом, да их преблаги бог још дуго поживи, срећне и у најповољнијем здрављу са драгим породицама им одржи на корист и поност свога рода.

Пошто нам по овом извештају у сравнење узевши са прошлим четвртим извештајем остаје још 600 фор. дуга да одужимо за сагрђену цркву, а бар толико би нам требало да и школу доградимо и оправимо; то очекујемо добровољних милосрдних прилога на ту циљ и са оних страна, са којих до сада још ништа добили нисмо, а нарочито очекујемо од оних поштованих имућнијех суграђана и славних јачих црквених општина наших, на које смо се непосредно засебним молебним писмом обратили, да нам своју дарежљиву рукопомоћ пружити изволе, за коју их и овом приликом најљудније молимо, да би смо и ми једном стали на своје чврсте ноге у вршењу дужности наше на овој мртвој стражи. Прилози се најудобније шаљу поштанском упутницом на име ове српске православне црквене општине. (Gör. kel. szerb Egyházközségnek Knézen, temes megyében.)

У Кнезу, на Видов-дан 1890. год.

Протопоп:
Ник. Николић,
парох, председник црквене општине.

Ћира Радуловић, одборник. — **Тима Жикић,** цркв. тутор.

***) За ову угледну сакупљену своту имамо навластито захвалити сакупљачу преч. г. Александру Јовановићу пароху елемирском и нар. саб. заступнику, на његовом родољубивом и ревном заузимању око прикупљања тих прилога. Нека му бог тај труд обилато награди а племенитим даровватељима приложени дар стоструко накнади.

Рачунски извештај

о приходу и расходу — као и о добровољним приловима — са приређене позоришне представе „Смрт Стевана Дечанског“, коју су приредили срп. вел. бечкеречки дилетанти 10. (22.) јуна о. г. у корист „српског учитељског конвикта“ у Н. Саду.

На дневном пазару пало је:

Од 35 седишта I. реда по	80 н.	28 ф.	—
„ 39 „ II. „ „	60 н.	23 ф.	40 н.
„ 12 ложа у партеру „	4 ф. —	48 ф.	—
„ 1 „ I. реда		3 ф.	50 н.

На благајни је придошло:

Од 26 седишта I. реда по	80 н.	20 ф.	80 н.
„ 11 „ II. „ „	60 н.	6 ф.	60 н.
„ седишта у ложама		14 ф.	60 н.
„ 1 ложе у партеру		4 ф.	—
„ стајања у партеру и галерије .		18 ф.	65 н.
„ добровољних прилога		28 ф.	90 н.
Укупни приход износи .		196 ф.	45 н.

Од тога је издато:

Варошкој благајни	9 ф.	—
Ватрогасцима	2 ф.	—
За осветљење и послугу у позоришту	26 ф.	50
За штампање плаката и карата . .	8 ф.	30 н.
Музици	10 ф.	—
К. Грујићу фризеру	3 ф.	—
П. Крунићу послужитељу	7 ф.	—
За хаљине	65 ф.	67 н.
Шенку за оклоп	7 ф.	20 н.
Цео издатак износи .	138 ф.	67 н.
Кад се од укупног прихода, што износи	196 ф.	45 н.
одбије износ расхода	138 ф.	67 н.
Онда остаје чиста прихода	57 ф.	78 н.

што је већ привременом одбору „друштва српског учитељског конвикта у Н. Саду“ и послато.

Овом приликом као добровољни прилог приложише:

Његово високопреосвештенство Нектарије Димитријевић 10 ф., гг. Милан Михајловић трг. 5 фор., Сердић обрстлајтнант 2 фор., др. Сава Чолаковић одв. 1 ф., Жарко Стакић парох. адм. 1 ф. Ђ. Мучалов 1 ф., Ј. Ранисављева 1 ф., П. Ристо 1 ф., С. Станковић 1 ф., Ђ. Стојковић ст. 1 ф., М. Матејић управитељ срп. н. школа 1 ф., В. Вајдић 1 ф., Св. Грчић књижар 1 ф., В. Стефановић учитељ из Арадца 60 н., Алмажан 50 н., К. Грујић 40 н., К. Поповић из Перлеза 20 н. В. Секулић 20 н. Свега 28 фор. 90 новч.

*) Овај је прилог требао стићи овамо још априла месеца прошле године, али је неком забуном био запао у нечији џеп, из којег га је тамошњи будни и вредни ратар Христифор Стеванчев истресао, а други господин са лепом извином својом овамо га послао јануара месеца о. г. Ово зато напомињемо, што се слична забуна могла и другде догодити, јер ето из најпоузданијег извора смо дознали, да нам је и Његг. Високопреосвештенство г. Нектарије Димитријевић владика вршачки свој прилог послао — и да ће нам и некоје црквене општине прилога послати. Али ми до данас ни са које те стране не примисмо ништа, па ни онај прилог, који је у 18. броју „Браника“ од о. г. из Срп. Падеја обнародован и нашој цркви одређен. Ово и зато напоменусмо, што држимо, да би штета и гриота било, да и један новчић на оваку племениту и богоугодну циљ намењен, друкуда се дене и пропане.

**) Така племенита намера делом посведочена, не може остати, без благотворног утицаја и последица, и ми се надамо, да ће леп пример пожртвовања „диштрикћанке без оца и мајке“ у том имућнијем грађанству наћи својих подражатеља, који ће се својој родољубивој дужности према истакнутој цељи одазвати; а тим више се таком одзиву надамо и од стране власништва оног званичног печата, под којим смо твој горњи прилог примили, што би ваљда ти драга селе наша на томе најбоље порадити могла.

Свима овим племенитим прилагачима изјављује се овим путем најтоплија благодарност од стране приређивачког одбора; а тако исто и поштованом грађанству, које је материјално припомогло, да се жељена цељ приређивача са успехом постићи могла. Понаособ нека је хвала поштованим гђцама Софији Кадићевој и Д. Андријевићевој, и поштованој г.г. П. Данкуловом, Б. Сремцу, Ст. Павловићу, П. Петровићу, С. Крпучином, О. Крунићу, Д. Цвејановом, и С. Клееу, који су морално припомогли, да се ова племенита, и по васколико учитељство корисна намера спровести могла.

У. В. Бечкереку, 18. (30.) јуна 1890.

У име приређивачког одбора:
Богдан С. Свирчевић,
срп. нар. учитељ.

ПОЗИВ

У РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ „друштва за српско народно позориште.“

Господа чланови „друштва за српско народно позориште“ умољавају се, да изволе доћи у редовну годишњу главну скупштину, која ће бити у суботу 23. јуна (5. јула) о. г. у 9 сахата пре подне у дворани „Матице српске“.

Уједно се јавља, да свака општина или правна дружина у смислу §. 14. устава друштвеног има права да бира на 100 фор. прилога једнога, на 1000 фор. двојицу, а на више од 1000 фор. тројицу заступника за сваку скупштину друштвену.

Дневни ред за ову скупштину установљен је овако: 1.) Оверење присутних чланова; — 2.) Извештај председников о укупној радњи и стању друштвеном; — 3.) Трогодишња обнова часника друштвених. Избор: а) начеоника, б) подначеоника, в) секретара, и г) благајника; — 4.) Извештај управнога одбора о стању фонда позоришног; — 5.) Извештај о рачуну главне благајне; — 6.) Извештај о рачуну позоришне дружине; — 7.) Извештај скупштинских прегледача о супер-ревизији рачуна позоришних; — 8.) Извештај управе о стању и радњи позоришне дружине; — 9.) Извештај о приходу и расходу од позоришне дворане; — 10.) Допуна трећине чланова управнога одбора; — 11.) Одређење прорачуна на годину дана; — 12.) Предлог управног одбора, да се одреди припомоћ за подизање споменика пок. композитору Аксентију Максимовићу; — 13.) Предлози, који се поднесу скупштини у смислу пословног реда; — и 14.) Избор одбора за оверење скупштинског записника.

Из седнице управнога одбора „друштва за српско народно позориште“, држане у Новоме Саду 1. (13.) јуна 1890.

Начеоник:
Сава Петровић с. р. секретар. — **Др. Лаза Станојевић** с. р.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Изишао је:

ЛЕТОПИС МАТИЦЕ СРПСКЕ.

Уређује **А. Хаџић.**

Књига 161. (1890. Свеска прва.)

Садржај је тој књизи: I. Историјско-критички преглед словено-српске граматике до године 1847. Написао Ђорђе Магарашевић. — II. У горњој Славонији. Путописне слике од Мите Петровића. — III. Песме свакиданке. Спевао их Јован Храниловић. — IV. Учешће тителског крајишког шајкашког батаљона у аустро-турском рату г. 1788—1791. Написао А. Ђукић. — V. Наше драмско првенче. Прилози и допуне о животу и личности Стевана Стевановића. Од Милана Савића. — VI. Књижевност: Школе Срба у Угарској и Хрватској од пресељења под патријархом Чарнојевићем 1690. године до почетка овог столећа. Написао Петар Деспотовић. Свеска прва (од 1690—1740.) Оцена Мите Петровића. — VII. Читуља: Јаша Игњатовић, од дра Стевана Павловића. — VIII. Матица Српска: Изводи из записника књижевног одбора и одељења г. 1889. У раду матичином налазе се штампане ове оцене: 1. Оцена Јована Бошковића на „Речник понајвише бачких речи, које се не налазе код Вука“, од Новака Радонића. — 2. Оцена дра Милана Савића о „Песмама свакиданкама“ Јована Храниловића.

Сваки члан, који је одговорио својим чланским дужностима, што се тиче плаћања чланарине, добија „Летопис“ бесплатно.

Члановима у месту доставља се „Летопис“ у кућу, а чланови са стране добијају „Летописе,“ који им припадају, поштом.

ИЗ ПРОШЛОСТИ НАШИХ „ВОЂА“.

(Сабор невера. — Вође невере. Да им запушимо уста.)

Од Јаше Томића.

Прештампано из „Заставе“.

Може се добити у уредништву „Заставе“. Цена је 30 нов.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ

на стипендије из закладе Наума и Јелене Бозде.

Црквени одбор српске православне црквене општине у Пешти расписује овим стечај на следеће стипендије из закладе Наума и Јелене Бозде.

I. На две занатлијске стипендије Наума Бозде, свака у своти од 2100 фор. а. вр.

Молитељи имају доставерним приловима исказати, да су сироте занатлије или машинисте, у држава круне св. Стевана рођени, у Пешти настањени, Срби православне вере и доброг владања, који су способни мајстором постати и који би у брачни живот ступити и девојку грчко-источне вере и српског рода себи за жену узети хтели.

II. На једну пештанску трговачку стипендију Јелене Бозде, у своти од 2000 фор. а. вр.

Молитељи имају доставерним приловима исказати, да су млади трговци или помоћници, Срби православне вере, доброг владања и сиромашног стања. Изабран питомац има се у Пешти настанити и ако би се хтео женити, то се жели, да једноверкињу за жену узме.

Који поред горњих захтева још докаже, да је рођак Наума или Јелене Бозде, тај ужива право првенства над другим молитељима.

Молбенице имају се упутити на доленотписаног председника ове црквене општине (станује VIII. Eszterházy utcza 30.) и то најдаље до 3. (15.) августа 1890. године.

Из седнице црквеног одбора српске православне црквене општине у Пешти, држане 30. маја (11. јуна) 1890. год.

Барон Федор Николић с. р. председник.

3—3

СТЕЧАЈ.

У свези са наредбом епарх. школ. одбора бачког у Новом Саду дана 25. јануара 1890. Број 126 ех 1888., бр. 99. ех 1889. и бр. 88. ех 1890., овим се расписује стечај за сталног српско-народног вероисповедног учитеља за III. и IV. разред у Старом Сивцу.

Изабрани учитељ имаће годишње плаће у готовом новцу 350 ф., за повторну школу 40 фор., за школску послугу, односно за грејање и чишћење школе, за донашање пијаће воде за школску децу 20 ф., за грејане школе и стана 5 фати житне сламе, фртаљ сесије комасирате земље, на коју сам учитељ порез и еквивалент плаћа и леп стан са баштом.

Учитељ је обвезан све школским законом прописане предмете предавати, у цркви при свакој служби за певницом појати, школску и повторну децу у црквеном појању обучавати.

Молиоци ваља поред прописане квалификације у смислу министарске наредбе од 1885. године да осведоче, да су испит из мађарског језика положили.

Молбенице заједно са сведоџбама, имају се поднети до 29. јула (10. августа) т. г. школ. одбору.

Првенство имаће они који се у општини лично представе и у цркви поју.

У Старом Сивцу 17. (29.) јуна 1890.

Харитон Ружић учитељ и перовођа шк. одбора. — **Школски одбор.** 2—3

СТЕЧАЈ.

Потписана општина потребује једну учитељицу за I., II. и III. разред српске основне школе; плата годишња у готову новцу 480 фор., за стан и огрев 120 фор.

Учитељици спада у дужност поред школских предмета, обучавање ученица у женском ручном раду а такођер и обучавају песмама и декламацијама при св. савској беседи.

Која се жели овога места примити, имаде молбу и сведочбе најдаље до 10. јула о. г. подписаној општини послати.

У Брчком 3. јуна 1890.

Српске православне цркв. школ. општине
перовођа **Јевто Костић.** 2—3 — председник **Лука Митровић.**

ОГЛАС.

На темељу скупштинског закључка од 11. марта о. г. овомесна српско-православна црквена општина намерна је, да у току ове године предузме на својој цркви ове поправке:

1. Стезање цркве, кречење с поља и претресање крова.
2. Моловање цркве.
3. Чишћење и позлаћивање иконостаса.
4. Намештање нових столова.

За исту израду одређено је 900 фор.

Усљед тога позивају се стручњаци, да изволе доћи на усмену минуендо дражбу, која ће се држати 8. (20.) јула о. г. у 3 сата по подне у српској школи.

Ближа извешћа могу се дознати од председника.

Дражбеници су дужни положити пишманлука 10 процената у вредности.

У Инђији, 19. јуна 1890.

Никола Јовановић, перовођа. — **Никола Контић,** председник. 1—3

МЕШОВИТА ТРГОВИНА
БОГОЉУБА ЈОВАНОВИЋА
У ЕЛЕМИРУ

потребује једног млађег спомоћника и једног шегрта, који говоре немачки и мађарски. Срби имају првенство. 1—2

ТРГОВИНА
МИХАИЛА НИКОЛИЋА
У ИНЂИЈИ

потребује једног старијег помоћника, који разуме гвожђарску, мануфактурну и шпецерајску радњу, а говори српски, немачки и мађарски. Плата је 200 до 240 фор. годишње, стан и храна. 2—3

ВРДНИЧКО РУДОКОПЉЕ
УГЉЕНА.

Подписано **равнатељство** ставља овим до знања, да је до сада кроз гг. Л. Франк и Ј. Гутман у Новом Саду те гг. Ј. Штајнер и Весел у Руми обављану продају њезиног угљена **од I. јула 1890. преузело у властиту управу.**

Усљед тога имају се толико упити, колико наручбе **изравно управити на врдничко рудокопље угљена (з. пошта Рума.)**

Београдско наше заступство остаје непромењено као и досад код трговачког музеја Ладислав Костовић у Београду.

3—3 **РАВНАТЕЉСТВО врдничког рудокопља угљена.**

Власник и издаваљац Славко Свет. Милетић. — Одговорни уредник Васа Милутиновић. — Српска штампарија дра Светозара Милетића.